

Супрунова Олена Миколаївна,
заступник директора з навчально-
виховної роботи, учитель української
мови та літератури комунального
закладу «Харківський ліцей №57
Харківської міської ради»

Подолання освітніх втрат і розривів у виховній роботі крізь призму дистанційного навчання

Актуальність. Виховна робота завжди була невід'ємною складовою освітнього процесу, а зараз, в умовах військової агресії РФ проти України, її важливість складно переоцінити. Дистанційне навчання стало справжнім викликом для учасників освітнього процесу від початку введення воєнного стану в Україні, коли сигнали повітряної тривоги почали визначати як перерви в розкладі занять, так і момент зустрічі в онлайн-форматі у визначений час.

Об'єкт досвіду: педагогічні ідеї подолання освітніх втрат і розривів у виховній роботі.

Провідна ідея досвіду полягає в розробці та реалізації комплексу заходів з метою подолання прогалин у виховній роботі. Вони включають у себе впровадження інноваційних методик, створення сприятливого середовища для навчання та виховання, а також активну співпрацю учень-вчитель-батьки.

Мета досвіду: практичним шляхом визначити найбільш ефективні інноваційні технології подолання педагогічних втрат і розривів у виховній роботі.

Практичне застосування. При організації виховного процесу під час воєнного стану необхідно обов'язково враховувати безпеку життєдіяльності, психологічні особливості учнів та сьогоденний формат спілкування через екрани моніторів.

Необхідно почати з того, що в умовах дистанційної форми навчання виховна робота, як важлива частина освітнього процесу, недостатньо реалізується. Проте і в такій формі все ж таки є певний потенціал. Правильно організована робота, використовуючи сучасні цифрові технології, здатна забезпечити подолання освітніх втрат та розривів. Найважливішими напрямками мають стати системні підходи та інноваційні стратегії, що враховують потреби та можливості кожного учня.

Психологічна та емоційна підтримка учнів. Сьогодні учні як ніколи потребують підтримки та порозуміння. Той факт, що діти, на жаль, поступово вимушено звикають до нових реалій, не означає, що вони можуть обійтися без підтримки дорослих. Саме тому в закладах освіти було б доречно створити сторінку практичного психолога з метою інформування, супроводу та комунікації з усіма учасниками освітнього процесу у вирішенні психологічних проблем. <http://surl.li/rhkud>

Навчання правил поведінки в умовах воєнного стану (під час повітряних тривог, поводження з вибухонебезпечними предметами, перша домедична

допомога тощо). Нинішня реальність диктує нові аспекти життя. Тепер одне з найважливіших завдань – навчити дітей правилам безпеки, які допоможуть зберегти життя. З цією метою необхідно проводити заняття з мінної безпеки, де учнів будуть знайомити з різновидами вибухонебезпечних предметів та правилами поведінки в разі їх виявлення. Наприклад, у нашому ліцеї було проведено заняття спільно з Міжнародними організаціями «Handicap International Federation» <http://surl.li/rhkbs> <http://surl.li/rlksq> та «Швейцарським фондом з протимінної діяльності ФСД в Україні». <http://surl.li/rmzww> У закладах освіти створено кабінети безпеки, на базі яких педагоги, медики, представники ДСНС та учнівське самоврядування проводять з учнями в онлайн-форматі тренінги, практичні заняття, вікторини. <http://surl.li/rhkaf> Повітряні тривоги, на жаль, поки що є частиною нашого життя, саме тому з цією метою необхідно проводити бесіди «Обережне поводження учнів під час повітряних тривог». <http://surl.li/rhjxx>, пізнавальні правоосвітні бесіди щодо повторення прав та обов'язків учнів під час дистанційного навчання. <http://surl.li/rhjyk> <http://surl.li/rhkmo> Наприклад, у лютому в нашому закладі освіти відбулося онлайн-засідання ДЮРП, під час якого юні рятувальники-пожежні переглянули презентацію «Зробимо життя безпечним», повторили правила поведінки в разі пожежі та правила домедичної допомоги постраждалим від пожежі. <http://surl.li/rhjyz>

Розвиток критичного мислення та медіаграмотності. Про те, наскільки важливо критично мислити в будь-якій ситуації та володіти навичками медіаграмотності, говорили завжди. І тепер, в умовах війни, ми можемо як ніколи добре бачити всі наслідки активної роботи ворожої пропаганди. Саме тому потрібно навчити дітей теж бачити фейки та пропаганду, адже нерідко вона спрямована саме на молоде покоління, на яке легше вплинути. Наприклад, з цією метою доречно б було проводити виховні заходи з нагоди Дня безпечного Інтернету: гру Kahoot, лайфхаки, вікторини, інтерактивні заняття на тему безпеки в Інтернеті. <http://surl.li/rhkcr>

Проведення профорієнтаційної роботи є також важливим інструментом у вихованні підростаючого покоління. Цей процес повинен бути адаптований до вікових особливостей учнів та спрямований на розвиток їхніх талантів та інтересів. Доречно було б у закладах освіти робити акцент на культурному просвітництві учнів, їхніх батьків. Наприклад, спільний перегляд відеофільмів, відвідування віртуальних музеїв, виставок творчих робіт із подальшим обговоренням та обміном емоціями допоможуть учням знайти своє покликання в житті. <http://surl.li/rhkeg>, http://school57.edu.kh.ua/novini_shkoli/id/3607/vn/05-03-20024-відбулася-зустріч-з-представниками-ХНУМГ-im/

Національно-патріотичне виховання. В умовах повномасштабної війни, уже ні в кого не викликає сумнівів той факт, що зараз ми маємо приділити особливу увагу національно-патріотичному вихованню. Саме тому надзвичайно важливо займатися з учнями волонтерською діяльністю, розповідати про українську культуру, влаштовувати акції пам'яті, проводити години спілкування, присвячені війни рф проти України, створювати навчальні проєкти, присвячені борцям за незалежність та свободу нашої країни,

організовувати зустрічі із ветеранами АТО та війни РФ проти України. З цією метою в закладах освіти, наприклад, можна провести класні години: «Герої не вмирають», «Війні скажемо – Ні!», організувати виставку малюнків «Діти Харкова за мир» <http://surl.li/rhkgm>, провести заходи до Дня Державного Герба України, Дня Державного Гімну України <http://surl.li/rhkhv> <http://surl.li/rmalr> Дня Героїв Небесної Сотні. Доцільно організувати уроки пам'яті «Ви першими стали за гідність, за волю»; години спілкування «Хай палають свічки пам'яті загиблих Героїв Небесної Сотні»; організувати експозиції фотоматеріалів «Три дні у лютому», патріотичні години «Герої нашого краю – патріоти України, єдиної незалежної держави». У знак скорботи хвилиною мовчання можна вшанувати пам'ять Героїв Небесної Сотні <http://surl.li/rhkip>, провести урочисті заходи до святкування Міжнародного дня рідної мови. <http://surl.li/rhkha>

Результати національно-патріотичного виховання видно вже сьогодні http://school57.edu.kh.ua/nashi_dosyagnennya/ Про це свідчать перемога учениці 10-Б класу Красікової Анастасії у обласному етапі Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» в номінації «З батьківської криниці» за темою «Хай стелиться вам доля рушниками». <http://surl.li/rhkjy>, участь у Всеукраїнському конкурсі мультимедійних проєктів «Врятувати від забуття» <https://www.youtube.com/watch?v=Uw-XB3m-Nec&t=10s>.

Організація тематичних тижнів у ліцеї є ще одним важливим інструментом для подолання прогалин у виховній роботі закладу освіти. Це є можливість для учнів поглиблювати та удосконалювати свої знання з конкретних предметів. <http://surl.li/rhkld> <http://surl.li/rhklj>

Зараз у світі цифрових технологій актуальним є проведення різноманітних веб-квестів, онлайн-флешмобів, акцій, челенджів. Якщо учні будуть брати участь у таких заходах, то це дасть їм можливість спільно діяти, спілкуватися, творити та дбати один про одного у цей нелегкий час. Такі акції як «Долоньки побажань нашим захисникам», «Подяка захиснику», акцій «У єдності наша сила», «Добро починається з тебе» <http://surl.li/rhkqt> <http://surl.li/rhkqx> <http://surl.li/rhkrb> виховують почуття патріотизму, добра та любові до Батьківщини. Учні закладу освіти продовжують допомагати нашим Захисникам та Захисницям. Черговий гуманітарний вантаж від Холодногірського району передали військовим 92-ої окремої штурмової бригади імені кошового отамана Івана Сірка. <http://surl.li/rhkrp>

Отже, освітні втрати та розриви у виховній роботі є складною проблемою, яка потребує комплексного підходу та системних заходів. Зусилля вчителів, батьків, учнів та громадськості мають бути спрямовані на створення сприятливого середовища для розвитку особистості та формування цінностей учнів. Саме такий підхід дозволяє подолати освітні прогалини, забезпечуючи повноцінний та гармонійний розвиток молодого покоління. Впевнена, що віра в перемогу буде тим запалом, який буде рушійною силою нашого колективного зусилля. Разом ми подолаємо всі труднощі та будемо плекати ґрунт для успішного майбутнього не лише для наших учнів, але й для всього суспільства.